

BEDRIJVEN- TERREINEN

Natuur op bedrijventerreinen

Door de ligging, tussen buitengebied en stads-kern, hebben bedrijventerreinen voor vogels een groot potentieel. Hier kan met gerichte aandacht veel voor vogels worden bereikt. Winst voor vogels is te behalen bij de inrichting en het beheer van groenstroken, maar ook bij de bebouwing zelf. Soms kan zelfs een hele kavel exclusief worden ingericht voor natuur.

Profiterende soorten

Bedrijventerreinen onderscheiden zich in het voorkomen van pioniers en soorten van ruderaal open terreinen. Karakteristieke soorten zijn scholekster en zwarte roodstaart, die hier de hoogste aantallen halen in stedelijk gebied. Vissdiefjes broeden hier ongestoord op de platte daken en vinden voedsel op vliegafstand. Braakliggende percelen en bermnen kunnen een goed leefgebied zijn voor de kneu.

Schaalgrootte en actualiteit

- Ons land telt rond de 4000 bedrijventerreinen en veel van deze terreinen liggen aan de grens van de bebouwde kom. 1 op de 6 bedrijventerreinen grenst aan het Natuurnetwerk Nederland dat natuurgebieden met elkaar verbindt.
- Een groene werkomgeving heeft positieve effecten op de werknemers; innovatie en hun productiviteit zijn hoger.
- Bovendien is een groen imago goed voor het bedrijf; het is duurzamer, dus representatiever.

Impact op vogels

- De relatieve rust op bedrijventerreinen maakt het aantrekkelijk voor vogels en andere dieren.
- Braakliggende bedrijfspercelen zorgen voor unieke pionierhabitats.
- Een biodivers bedrijventerrein kan een *stepping stone* zijn tussen stad en ommeland.
- Er kunnen voorzieningen voor vogels worden geplaatst, zoals een oeverwaluwand, huiszwaluwtil of slechtvalkneestkast, maar door het terrein vogelvriendelijk in te richten en te beheren wordt de positieve invloed op de natuurwaarde nog groter.

Jankees Schwiebbe

WAT

WAAROM

HOE

Martin Herck

Shutterstock

Mogelijkheden voor natuur en milieu op bedrijventerreinen

- De natuurwaarde van bedrijventerreinen kan aanzienlijk worden verhoogd: door ecologisch beheer van bermen, waterpartijen, bedrijfstuinen en braakliggende kavels. Met het aanbrengen van nestkasten en toepassen van groene daken en gevels kunnen zelfs bedrijfsgebouwen natuurinclusief worden.
- Om risico's op wateroverlast of hittestress te voorkomen kan bestrating worden vervangen door halfbestrating, zodat regenwater snel infiltreert. Ook kunnen Raingardens uitkomst bieden. Dit zijn ondieptes met vaste planten en struiken om water van daken en paden tijdelijk op te vangen. Raingardens vangen 30% meer regenwater af dan een traditioneel gazon en filteren bovendien chemicaliën en sediment uit het water.
- De milieu-impact van bedrijventerreinen kan worden beperkt door afval- en hemelwater te zuiveren met een helofytenfilter. Dit is een natuurlijke manier om water te zuiveren met planten die groeien in ondiep water (helofyten). Ze wortelen in de grond en steken boven water uit met stengel en bloem, zoals riet en lisdodde. Op steeds meer bedrijven- en industrieterreinen wordt deze techniek toegepast.

Groen onderhoud op bedrijventerreinen

- Ecologisch beheer van bermen en grasvelden vraagt 1 à 2 keer maaien en afvoeren per jaar. De datum van de eerste maaibeurt is daarbij belangrijk om uiteindelijk kruiden- en bloemrijk hooiland te krijgen. Gefaseerd maaien (20-30% jaarrond laten staan) zorgt dat er voldoende insecten zijn voor vogels.
- Pleeg onderhoud aan waterpartijen ook gefaseerd, dat wil zeggen minimaal 30% van de oeverbegroeiing jaarrond laten staan.
- Snoei bomen en struiken niet in het broedseizoen. Snoei zodanig dat bomen en struiken toch in bloei kunnen komen en bessen kunnen dragen. Dat is belangrijk voor de winteroverleving van vogels.
- Op grote industriële locaties is de maatvoering en het type bedrijvigheid heel anders. Waar open ruimte nog geen bestemming heeft, is plaats voor natuurlijke dynamiek en kan tijdelijke natuur worden gerealiseerd. Het is mogelijk hiervoor een omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten aan te vragen.
- De begroeiing tussen halfbestrating onderhoudt zichzelf. Desgewenst kan men periodiek maaien of borstelen.

WAAR

Goede voorbeelden

- De Vogelvallei is een aaneengesloten natuurgebied van 21 hectare, middenin het Rotterdams havengebied. Het is aangelegd door Havenbedrijf Rotterdam bij de ontwikkeling van de 2e Maasvlakte.
- Het bedrijventerrein Hessenpoort in Zwolle is aangelegd met brede bermen, een waaier van watergangen, boomrijen, en er is een ecologische zone.
- Voor MKB terrein Grote Polder bij Zoeterwoude is een integraal biodiversiteitsplan opgesteld, waarin onder andere is vastgelegd hoe het groen ecologisch beheerd wordt.

Zie ook stadsvogelfactsheet:

- Huiswaluw
- Zwarte roodstaart
- Slechtvalk
- Oeverwaluw

Deze factsheet is mede tot stand gekomen met financiële steun van:

JAAP VAN DUIJN
VOGELFONDS

Dinamo Fonds
DIEREN - NATUUR - MONUMENTEN

Barbara Eveline Keuning Stichting

Provincie Noord-Brabant

Koos Dansen